

22.05.2013

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto metropolialueen esiselvityksen loppuraportista

Valtiovarainministeriö on 11.3.2013 päivätyllä lausuntopyynnöllä (VM079:00/2012) pyytänyt lausuntoa metropolialueen esiselvityksestä ”Metropoli meille kaikille”.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa, että esiselvityksessä on löydetty alueen keskeiset haasteet ja ne on kuvattu selkeästi. Samalla kiitämme myös mahdollisuudesta tavata selvityshenkilöitä helmikuussa 2013 ennen loppuraportin valmistumista.

Kaikilla ehdotetuilla malleilla voidaan vastata mainittuihin haasteisiin. Esiselvityksen tarkastelutaso on yleinen ja kaikkiin ehdotuksiin liittyy suuria lisäselvitystarpeita. Ennen tarkempia ehdotuksia on vaikea arvioida mikä olisi tarkoituksenmukaisin.

Uudenmaan ELY-keskus on esiselvityksen kanssa samaa mieltä siitä, että maakuntakaavoituksessa ei ole onnistuttu käyttämään kaikkia lain suomia mahdollisuuksia ja se on siksi osoittautunut liian heikoksi välineeksi metropolialueen ongelmien ratkaisemisessa. Jo nyt pääkaupunkiseudun kunnilla on velvollisuus laatia yhteinen yleiskaava, mutta määräystä ei ole aikataulutettu, joten se ei ole edennyt. Uudenmaan ELY-keskus kannattaa sitovan lakisääteisen koko metropolialueen kattavan maankäytön kokonaissuunnitelman laatimista ja MAL-sopimusten piiriin kuuluvien asioiden sisällyttämistä siihen. Tämä takaisi samalla myös avoimen valmistelun ja kansalaisten osallistumisen MAL-suunnittelussa.

Selvityksessä ehdotetun metropolihallinnon tehtävät on kokonaisuudessaan kuvattu varsin yleisellä tasolla. Mikäli metropolihallinto päätetään perustaa, tulee tehtävien siirrot ELY-keskukselta ja muilta aluetoimijoilta määritellä hyvin tarkasti jatkoselvityksessä. Tehtävien uudelleen järjestelyllä tulee olemaan myös vaikutuksia aluehallinnon organisointiin myös metropolialueen ulkopuolella.

Tehtävien siirrossa mahdollisesti perustettavalle metropolihallinnolle tulisi erityisesti huomioida seuraavat näkökohdat:

- 1) Metropolihallinnossa liikenteen tehtäviä pitäisi käsitellä seudullisia liikenneväyliä laajemmin kokonaisvaltaisena liikenteen ja liikkumisen suunnitteluna (ml. joukkoliikenne) metropolialueella. Liikenteen osalta tehtävien mahdollinen uudelleen organisointi on tehtävä rohkeasti tarkastellen kaikkia eri organisaatioiden nykyisin hoitamia liikenteeseen liittyviä tehtäviä ja koottava niistä metropolihallinnon tehtäviksi sopivat kokonaisuudet.

Lähtökohdaksi tulisi ottaa erityisesti kuntien nyt hoitama tien- ja kadunpidon kokonaisuus. Tätä voitaisiin täydentää valtion tehtävillä. Metropolihallinnosta ei saa muodostua uutta hallinnontasoa.

Eri toimijoiden (kunnat, metropolihallinto, valtio) roolit, vastuut ja päätösvalta koko tie- ja katuverkon hallinnoinnissa, liikennehankkeiden suunnittelussa ja rakentamisessa sekä liikenneväylien ylläpidossa ja kunnossapidossa on määriteltävä. Voi olla esimerkiksi tarpeen määritellä uudestaan metropolialueen maantieverkon laajuus ja palvelutaso. Samalla nykyiset organisaatiot tulee sopeuttaa muuttuneeseen tilanteeseen.

Monikeskuksista metropolia kehitettäessä on palvelujen saatavuutta suunniteltaessa entistä määrätietoisemmin huolehdittava myös palvelujen saavutettavuudesta kestäväillä liikkumismuodoilla.

Selvityksessä on useita lisäselvityksiä vaativia kohtia, kuten väylärahoitus sekä muu liikennehoidon järjestäminen.

- 2) Maahanmuuttotyön tehtävät tulisi nykyisen käytännön mukaan hoitaa kokonaisuutena ja valtakunnallinen linjaus säilyttäen. Maahanmuuttotehtävät on laaja tehtäväalue, johon kuuluu työperusteisen maahanmuuton lisäksi pakolaisten kuntiin sijoittaminen ja muu maahanmuutto. Erilaiset lähtökohdat omaavien maahanmuuttajien erilaiset tarpeet tulee huomioida, samoin pakolaisten kuntapaikoista päättämisen prosessi.

Maahanmuuttajien palvelua ei voida irrottaa erilliseksi metropolihallinnon toimeksi, sillä se on integroitu osaksi TE-toimistojen palvelua. Palvelulinjoilla ei ole erikseen maahanmuuttajapalveluita, koska maahanmuuttajuus ei ole palvelutarve.

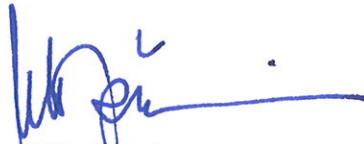
Maahanmuuttotyössä tulisi lisäksi tunnistaa kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön merkitys.

Esiselvityksessä on useita maahanmuuttotyön kannalta kannatettavia asioita, kuten segregaaation torjumiseen tähtäävät toimenpiteet sekä esitys metropolialueen yhteisestä maahanmuuttoa koskevasta visiosta.

- 3) Metropolihallinnon valmistelun jatkoselvittelyssä tulee varmistaa riippumattomuus maankäytön, luonnonsuojelun ja ympäristönsuojelun valvontatehtävien hoitamisessa.

Muut huomiot:

ELYn arviointiin selvityksestä vaikuttavat tietyt epäjohtonmukaisuudet ja keskenään ristiriitaiset toteamukset. Esimerkiksi valtion roolista tienpidossa on hankala saada selvyyttä, koska yhtäällä todetaan metropolihallinnon/suurkunnan hoitavan tienpidon ja toisaalla todetaan valtion sitoutumisen olevan tärkeää. Toisena esimerkkinä on nuorisotakuu, jonka toimeenpano on toisaalla raportissa kuvattu metropolihallinnon tehtävänä, mutta metropolihallinnolle määritettävien tehtävien listauksessa sitä ei kuitenkaan mainita. Raportissa mainitaan myös Elinkeino- ja työvoimakeskukset. Epäselvää on, viitataan tällä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus) tai mahdollisesti työ- ja elinkeinotoimistoon (TE-toimisto).

Rita Piirainen
yljohtaja

JAKELU

Valtiovarainministeriö

TIEDOKSI

Uudenmaan ELY-keskuksen johtoryhmä

Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamo